

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

DĖL 2022 METAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ PALŪKANŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO

Paaikškiname, kokia tvarka apmokestinamos ir deklaruojamos 2022 metais gyventojų gautos palūkanos:

1. Kai palūkanos gautos už suteiktas paskolas.

Pagal GPMĮ¹ nuostatas apskaičiuojant ir deklaruojant 2022 metais gautas palūkanas už suteiktas paskolas įmonėms ir/ar gyventojams, šios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB² vadovų (ne MB narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir/ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 VDU³ dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas. GPMĮ šioms pajamoms nenustato jokių lengvatų, **apmokestinama nuo pirmo euro.**

Tuo atveju, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas palūkanas už suteiktą paskolą gauna iš kito nuolatinio Lietuvos gyventojų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką pajamos priskiriamos A klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs gyventojas, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nuolatinio Lietuvos gyventojų iš kitų šaltinių (pvz., iš įmonių) gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms ir todėl pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs gyventojas, pateikdamas Pavyzdinę pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos GPM311 priede GPM311E. Palūkanas išmokėjęs asmuo, vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, privalo pateikti Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą bei Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

¹ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo

² Mažųjų bendrijų

³ Vidutinių šalies darbo užmokesčių

2. Kai palūkanos gautos už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą, ar už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą.

Pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20-2 punkto nuostatas 2021 metais gautų palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, taip pat už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, suma, neviršijanti 500 eurų per mokestinį laikotarpį, pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam Lietuvos gyventojui Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formoje deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2022 metais gautų palūkanų suma viršija 500 Eur sumą, pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, o šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB vadovų (ne MB narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir/ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 VDU dydžio sumą, taikoma apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Tokiu atveju, vadovaujantis GPMĮ 27 straipsniu, pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs nuolatinis Lietuvos gyventojas, pateikdamas Pavyzdinę pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos GPM311 formos priede GPM311E.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojas gautos tokios palūkanos pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pateikdamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20-2 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus pateikdamas Nenuolatinio Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą.

3. Kai palūkanos gautos už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius.

3.1. Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos palūkanos, gautos už:

- iki 2013 gruodžio 31 d. įsigytus vienetų (tiek Lietuvos, tiek užsienio valstybių) ne nuosavybės vertybinius popierius⁴, jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo jų išleidimo dienos (GPMĮ 17 str. 1 d. 20-1 p.);

- iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsigytus EEE valstybių vyriausybių, taip pat EEE valstybių politinių ar teritorijos administracinių padalinių vertybinius popierius (GPMĮ 17 str. 1 d. 21 p.);

- pagal iki 2013 m. gruodžio 31 d. sudarytas sutartis dėl EEE valstybėse už jų bankuose ar kitose kredito įstaigose laikomus indėlius (GPMĮ 17 str. 1 d. 22 p.).

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam Lietuvos gyventojui Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formoje deklaruoti neprivalu.

3.2. Kai 3.1. punkte išvardyti ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir/ar indėlių sutartys sudarytos nuo 2014-01-01, nuolatinio Lietuvos gyventojas gautos palūkanos pajamų mokesčiu neapmokestinamos, kai bendra per mokestinį laikotarpį gauta palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius neviršija 500 Eur (GPMĮ 17 str. 1 d. 20 p.).

⁴ išskyrus, kai ne nuosavybės vertybiniai popieriai išleisti darbdavio ir jis darbuotojams moka didesnes palūkanas negu kitiems šių vertybinių popierių turėtojams

Pvz., Gyventojas 2022 metais (nuo 2022-01-01 iki 2022-12-31) gavo: 50 Eur palūkanų už Lietuvos banke „X“ laikomą indėlį (indėlio sutartis sudaryta 2014-01-10), 320 Eur palūkanų už Ukrainos Vyriausybės obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-01-03) ir 130 Eur palūkanų už UAB „Y“ obligacijas (obligacijos įsigytos 2014-06-01; vienetas - gyventojų darbdavys; mokamos palūkanos nėra didesnės nei kitiems tų pačių obligacijų turėtojams mokamos palūkanos). Viso 2022 metais gyventojas gavo 500 Eur palūkanų. Kadangi ši suma neviršija įstatyme nustatyto dydžio, ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir indėlio sutartis sudaryta nuo 2014-01-01, visa gautų pajamų suma gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų sumos, neviršijančios 500 Eur per 2022 metus, nuolatiniams Lietuvos gyventojams Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formoje deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2022 metais gautų palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius viršija 500 Eur sumą, tai pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, o šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB vadovų (ne MB narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir/ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas. Tokiu atveju gyventojui privalu pateikti Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą ir gautas palūkanas deklaruoti šios deklaracijos GPM311 formos priede GPM311E.

Pažymėtina, kad nenuolatinis Lietuvos gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata palūkanoms už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius gali pasinaudoti mokesčiam laikotarpiui pasibaigus, pateikdamas Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinę pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą. Nenuolatinė Lietuvos gyventojų gautos palūkanos už Vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius nėra pajamų mokesčio objektas (GPMĮ 5 str. 4 d. 1 punktas).

Visos šiame rašte išdėstytos GPMĮ 17 straipsnyje nustatytos mokesčio lengvatos netaikomos, jeigu atitinkamos pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose (Tikslinių teritorijų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344⁵).

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

⁵„Dėl tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“